

A Kálvária-domb

Várhatóan másfél év múlva már teljes eredeti szépségében a Kálvária-dombon látható az a szoboralkotás, amelynek viszontagságos sorsa szorosan összekapcsolódik Budaörs történetével. A Budaörs Német Nemzetiségi Önkormányzat által kiírt szoborpályázat annak a két, a Kálvárián álló, Szűz Máriát és Szent János apostolt ábrázoló szobornak a visszaállítását tűzte ki célul, amelyek létezésére már a XVIII. század második felében utaltak források.

Maga a keresztút, illetve kálvária-mjárás a római katolikus egyházban a húsvét ünnepét közvetlenül megelőző időszakhoz (Nagyhét) kapcsolódik. A szabadban fölállított 14 stáció – amelyek képeken, domborműveken mutatják be Jézus útját Poncius Pilátus házától a megfeszítés helyéig – végigjárása Krisztus kínszenvedésének és kereszthalálának stádiumait idézi fel Nagypénteken. Ez a szokás Budaörsön is bevett gyakor-

világháború után a Kálvária és a kápolna is elpusztult, az 1970-es évekre az épület romjai is eltűntek. A két szobor is ebben az időszakban pusztult el véglegesen. A keresztút megújított stációit, amelyeket Molnár Göb Zoltán öloműveg képei díszítettek, 2000-ben szentelték fel. 2002. november 9-én az Orbán Tibor építésszámológép tervei alapján dr. Takács Nándor akkori székesfehérvári megyéspüspök szentelte fel a régi formájában újjáépült kápolnát.

A tervek szerint 2011 tavaszán kerül sor a domb tetőjén álló feszület mellett egykoron állt szobrok megáldására. A szobrok azonosítása nem volt teljesen egyértelmű, hiszen az egykori lakók egy része Szűz Máriát és Mária Magdolnát látta a szobrok helyén, ám a helyi egyházlátogatási jegyző-

lat volt. A község lakói a katolikus templomból körmenetben vonultak a Kálvária-dombig, ahol a helyi plébános vezetésével vettek részt a szertartáson. A Kálvária-domb és az építmény-együttes az akkori Budaörs határára helyezkedett el. A domb alján álló késő-barokk Kálvária-kápolnát 1817-ben Kreisz Jakab építtette. Innen indul spirálisan a keresztút a hegytetőn lévő barokk stílusú alapon álló feszületig. A feszülettől jobbra Szűz Mária, balra Szent János apostol puha mészkőből faragott szobra állt. A keresztút építését 1821-ben kezdte el az egyházközség, teljes befejezése 1851-ben történt. A keresztút Krisztus kínszenvedését eleveníti fel. Eredetileg a 14 stáció fülkéiben egy-egy szép, az adott állomásra vonatkozó relief volt elhelyezve. A második

könyvek és a biblikus hagyomány, valamint a fotók megvizsgálása egyértelművé tette, hogy Szűz Mária mellett Szent János apostol áll a feszület mellett. A pontos eredet felkutatásában segítségünkre volt Dobosyné Antal Anna, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal népi építészettel foglalkozó munkatársa is, aki Szilágyi István „Kálváriák-Építészeti hagyományok” (Corvina kiadó, 1980) című művét ajánlotta, amely a magyarországi kálváriákról – így Budaörsről is – ad tájékoztatást. Igaz a könyv kiadásának évében a Kálvária-dombi keresztút és kápolna még mint elpusztult épített emlék került említésre, ám napjainkban már szinte teljes egészében megújulva látható az érdeklődők előtt.